

CRNA GORA
MINISTARSTVO PRAVDE

Broj: 01-6397/11

Podgorica, 20.septembar 2011. godine

VLADA CRNE GORE
-Komisija za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku -

PODGORICA

U prilogu akta dostavljamo Plan implementacije Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći na dalji postupak.

S poštovanjem,

MINISTAR
Duško Marković

Prilog:

- Tekst Plana

Plan implementacije Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći usvojen je 5. aprila 2011. godine i objavljen u „Službenom listu CG“, broj 20/11 od 15.04.2011.g. Zakon će početi da se primjenjuje od 1. januara 2012. godine. Predviđeno je da se podzakonski akti za sprovođenje zakona donesu u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu, a primjena zakona treba da počne 1. januara 2012. godine. U cilju njegove uspješne implementacije potrebno je preduzeti određene aktivnosti koje će biti definisane ovim planskim

dokumentom. Za sprovođenje aktivnosti predviđenih Planom implementacije ministar pravde će obrazovati radni tim koji će biti zadužen za njegovo sprovođenje i izvještavanje o realizovanim aktivnostima i problemima kako bi se stvorili adekvatni uslovi za početak primjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Ministarstvo pravde je pripremio procjenu troškova implementacije Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Predviđeno je da troškovi implementacije predloženih rješenja u 2011. godini treba da iznose 165.288€, a u 2012. godini 1.159.200€.

i. Predmet uređenja Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

Besplatna pravna pomoć podrazumijeva obezbjeđivanje potrebnih sredstava za potpuno ili djelimično pokrivanje troškova pravnog savjetovanja, sastavljanja pismena, zastupanja u postupku pred sudom, Državnim tužilaštvom i Ustavnim sudom Crne Gore i u postupku za vansudsko rješavanje sporova., kao i oslobađanje od plaćanja troškova sudskog postupka. Krug korisnika besplatne pravne pomoći određuje se, po pravilu, prema imovnom stanju podnosioca zahtjeva za odobravanje besplatne pravne pomoći. Imovno stanje se utvrđuje na osnovu prihoda i imovine podnosioca zahtjeva i prihoda i imovine članova njegove porodice.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć može ostvariti: crnogorski državljanin; lice bez državljanstva (apatrid) koje zakonito boravi u Crnoj Gori i lice koje traži azil u Crnoj Gori; stranac sa stalim nastanjenjem ili odobrenim privremenim boravkom i drugo lice koje zakonito boravi u Crnoj Gori i drugo lice u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom. Pomenuta lica imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć ako su korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice ili nekog drugog prava iz socijalne zaštite; dijete bez roditeljskog staranja; lice sa posebnim potrebama; žrtva krivičnog djela

nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i trgovina ljudima ili lice slabog imovnog stanja.

Lice slabog imovnog stanja je lice koje nema imovinu, a njegov mjeseći prihod i ukupan mjesečni prihod članova porodice ne prelazi 30% prosječne zarade u Crnoj Gori za jednog člana i po 15% prosječne zarade za svakog narednog člana. Takođe, precizno je određeno šta se sva smatra imovinom u smislu ovog predloga. Besplatnu pravnu pomoć mogu ostvariti i lica čiji prihodi neprelaze dvostuki iznos navedenih mjesečnih prihoda kad to zahtijevaju razlozi pravičnosti navedeni u zakonu.

ii. Oblici besplatne pravne pomoći

Besplatna pravna pomoć obuhvata pravno savjetovanje, sastavljanje pismena, zastupanje u postupku pred sudom, Državnim tužilaštvom i Ustavnim sudom Crne Gore i u postupku za vansudsko rješavanje sporova.

Pravno savjetovanje obuhvata pružanje pravnog obavještenja i pravnog savjeta. Pravno obavještenje je opšte obavještenje o propisanim pravima i obavezama iz određene pravne oblasti, postupku ostvarivanja prava i obavezi pokušaja vansudskog rješavanja spora. Pravo na pravno obavještenje u istom predmetu može se ostvariti samo jednom.

Pravni savjet je detaljno obavještenje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari.

Sastavljanje pismena podrazumijeva sastavljanje tužbe ili drugog akta kojim se pokreće postupak, žalbe, ustavne žalbe ili akta kojim se inicira postupak zaštite pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Zastupanje podrazumijeva preduzimanje procesnih radnji pred sudom, Državnim tužilaštvom, Ustavnim sudom i u postupku za vansudsko rješavanje sporova.

iii. Nadležni organ za odobravanje besplatne pravne pomoći

Organ nadležan za odobravanje besplatne pravne osnovni sud tj. predsjednik suda ili sudija koga on ovlasti na čijem području podnosilac zahtjeva ima prebivalište ili boravište.

Stručne i administrativne poslove u postupku odobravanja besplatne pravne pomoći vrši služba ili referat za besplatnu pravnu pomoć. Služba za besplatnu pravnu pomoć se obrazuje u osnovnom sudu u kojem funkciju vrši deset ili više sudija, a referat za besplatnu pravnu pomoć u osnovnom sudu u kojem funkciju vrši manje od deset sudija.

iv. Lica ovlašćena za pružanje besplatne pravne pomoći

Besplatnu pravnu pomoć pružaju advokati po redosljedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore i da za pružanje besplatne pravne pomoći advokatima pripada 50% naknade za rad utvrđene Advokatskom tarifom kao i naknada nužnih troškova. Advokat je dužan da vodi evidenciju o pruženim uslugama besplatne pravne pomoći.

Pravno savjetovanje može pružiti i služba, odnosno referat za besplatnu pravnu pomoć, o čemu se vodi posebna evidencija.

Posebno ističemo da ovaj zakon ne ograničava pružanje pravne pomoći od strane, na primjer, službi pravne pomoći koje postoje pri pojedinim lokalnim samoupravama, nevladinih organizacija i drugih organizacija (na primjer, sindikat) koje su obrazovane u skladu sa zakonom. Pomenuti organizacioni oblici mogu pružati pravnu pomoć, ali ne mogu financirati svoje aktivnosti u ovoj oblasti iz sredstava koja bi se obezbjeđivala za potrebe finansiranja besplatne pravne pomoći po ovom zakonu.

v. Postupak odobravanja besplatne pravne pomoći

Predviđeno je da se zahtjev za odobravanje besplatne pravne pomoći podnosi na propisanom obrascu. Podaci o pravima na nepokretnostima, hartijama od vrijednosti i poreskim obavezama podnosioca zahtjeva i članova njegove porodice utvrđuju se po službenoj dužnosti.

Besplatna pravna pomoć se po pravilu odobrava posebno za svaki predmet u vezi kojeg je podnesen zahtjev. Nadležni osnovni sud može odobriti besplatnu pravnu pomoć za više predmeta ako su međusobno povezani usljed istog stvarnog stanja ili ako rješavanje spora zavisi od rješavanja više predmeta. Takođe je predviđeno da ako podnosilac zahtjeva u zahtjevu ne navede konkretni oblik besplatne pravne pomoći, odluku o obliku besplatne pravne pomoći nadležni sud donosi po sopstvenoj procjeni. Ova odluka je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Podnosiocu zahtjeva kome je odobrena besplatna pravna pomoć izdaje se uputnica. Uputnica, između ostalog, sadrži: oblik odobrene besplatne pravne pomoći, ime advokata koji je određen, kratak opis pravne stvari za

koju je odobrena besplatna pravna pomoć i iznos troškova koje je potrebno isplatiti.

vi. Promjena okolnosti i neopravdano odobrena besplatna pravnu pomoć

Kad nastupe okolnosti koje ukazuju da lice kome je odobrena besplatna pravna pomoć ne ispunjava više uslove za korišćenje prava na besplatnu pravnu pomoć ili ih ispunjava za neki drugi oblik te pomoći, započeće se po službenoj dužnosti postupak utvrđivanja postojanja uslova za dalje korišćenje besplatne pravne pomoći. Nakon sprovođenja ovog postupka, podnosi se predlog nadležnom organu za donošenje odluke kojom se utvrđuje prestanak odobrene besplatne pravne pomoći ili određuje neki drugi oblik besplatne pravne pomoći. Lice kome je odobrena besplatna pravna pomoć dužno je da naknadi troškove neopravdano odobrene besplatne pravne pomoći.

vii. Isplata sredstava nastalih usljed pružene besplatne pravne pomoći

Potraživanje lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć prema protivnoj strani u vezi troškova postupka, koje je sud odlukom kojom se sudski postupak okončava dosudio u korist lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć, pripadaju budžetu do visine troškova isplaćenih u okviru besplatne pravne pomoći. Ako je korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć u cjelini ili delimično uspio u postupku i stekao imovinu, odnosno prihode, dužan je da vrati u budžet iznos troškova ostvarenih po osnovu odobrene besplatne pravne pomoći.

Korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć nije dužan da vrati troškove postupka ako je ostvario pravo na izdržavanje ili naknadu štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti lica koje je bilo dužno da daje izdržavanje.

viii. Evidencija

Služba, odnosno referat za besplatnu pravnu pomoć vodi evidenciju o besplatnoj pravnoj pomoći.

ix. Besplatna pravna pomoć u sporu sa elementom inostranosti

Ostvarivanje besplatne pravne pomoći u sporovima sa elementom inostranosti u najvećem dijelu oslanja se na Direktivu Savjeta 2002/8/EC od 27. januara 2003. godine za poboljšanje pristupa pravdi u preko-graničnim sporovima putem uspostavljanja minimuma zajedničkih pravila o besplatnoj pravnoj pomoći u preko-graničnim sporovima. Tako su predviđene posebne situacije kad je sud u Crnoj Gori nadležan za spor sa elementom inostranosti u kojem je podnosilac zahtjeva državljanin ili lice koje zakonito boravi u državi članici Evropske unije, izuzev Kraljevine Danske, (domaći spor sa elementom inostranosti). Druga je situacija kad je sud ili organ za izvršenje sudske odluke u državi članici Evropske unije, izuzev Kraljevine Danske, nadležan za spor sa elementom inostranosti u kojem je podnosilac zahtjeva lice slabog imovnog stanja (strani spor sa elementom inostranosti).

Predviđeno je da se vodi posebna evidencija o besplatnoj pravnoj pomoći u domaćim i stranim sporovima sa elementom inostranosti.

x. Nadzor

Organ pred kojim se vodi postupak u kojem je odobrena besplatna pravna pomoć pazi na kvalitet pravne pomoći po službenoj dužnosti. Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo pravde.

PLAN AKTIVNOSTI

AKTIVNOSTI	MJERE	ROK	NADLEŽNI ORGAN	NAPOMENA
1.Stvoriti prostorne, kadrovske i tehničke uslove za službe ili referate za besplatnu pravnu pomoć	1. Opremiti službu u Osnovnom sudu u Podgorici, rasporediti savjetnika za rad u službi	decembar 2011	Osnovni sud u Podgorici	Uz podršku Projekta UNDP
	2. Opremiti službu u Osnovnom sudu u Baru, rasporediti savjetnika za rad u službi	decembar 2011	Osnovni sud u Baru	
	3.Opremiti službu u Osnovnom sudu u Bijelom Polju, rasporediti savjetnika za rad u službi	decembar 2011	Osnovni sud u Bijelom Polju	
	4.Opremiti službu u Osnovnom sudu u Beranama, rasporediti savjetnika za rad u službi	decembar 2011	Osnovni sud u Beranama	

	5. Opremiti službu u Osnovnom sudu u Kotoru, rasporediti savjetnika za rad u službi	decembar 2011	Osnovni sud u Kotoru	Uz podršku Projekta UNDP
	6. Opremiti službu u Osnovnom sudu u Nikšiću, rasporediti savjetnika za rad u službi	decembar 2011	Osnovni sud u Nikšiću	Uz podršku Projekta UNDP
	7. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Rožajama, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći	decembar 2011	Osnovni sud u Rožajama	Uz podršku Projekta UNDP
	8. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Žabljaku, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći	decembar 2011	Osnovni sud u Žabljaku	Uz podršku Projekta UNDP
	9. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Pljevljima, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći	decembar 2011	Osnovni sud u Pljevljima	Uz podršku Projekta UNDP

	<p>10. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Danilovgradu, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći</p>	<p>decembar 2011</p>	<p>Osnovni sud u Danilovgradu</p>	
	<p>11. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Cetinju, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći</p>	<p>decembar 2011</p>	<p>Osnovni sud u Cetinju</p>	
	<p>12. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Herceg Novom, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći</p>	<p>decembar 2011</p>	<p>Osnovni sud u Herceg Novom</p>	
	<p>13. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Plavu, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći</p>	<p>decembar 2011</p>	<p>Osnovni sud u Plavu</p>	
	<p>14. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Kolašinu, odrediti savjetnika koji će</p>	<p>decembar 2011</p>	<p>Osnovni sud u Kolašinu</p>	

	raditi na predmetima besplatne pravne pomoći			
	15. Obrazovati referat u Osnovnom sudu u Ulcinju, odrediti savjetnika koji će raditi na predmetima besplatne pravne pomoći	decembar 2011	Osnovni sud u Ulcinju	
2. Donijeti podzakonska akta predviđena zakonom	1. Pravilnik o evidenciji advokata i službe o evidenciji o pruženim oblicima besplatne pravne pomoći	Oktobar 2011	Ministarstvo pravde	Podrška UNDP
	2. Pravilnik o obrascu zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć i uputnici	Oktobar 2011	Ministarstvo pravde	Podrška UNDP
	3. Pravilnik o evidencijama koje vodi služba o besplatnoj pravnoj pomoći	Oktobar 2011	Ministarstvo pravde	Podrška UNDP
3. Obuke za primjenu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći	1. Seminar u Podgorici za predsjednike sudova, državne tužioce, sudije ustavnog suda i savjetnike	novembar 2011	Ministarstvo pravde, Centar za edukaciju i Uprava za kadrove	Podrška UNDP, OEBS i UNICEF
	2. Obuka za savjetnike iz osnovnih sudova u Ulcinju, Baru, Kotoru, Herceg	Novembar 2011	Ministarstvo pravde, Centar za edukaciju i Uprava za	Podrška UNDP, OEBS i UNICEF

	Novog, Cetinju		kadrove	
	3. Obuka za savjetnike iz osnovnih sudova u Podgorici, Danilovgradu, Nikšiću, Kolašinu, Žabljaku	Novembar 2011	Ministarstvo pravde, Centar za edukaciju i Uprava za kadrove	Podrška UNDP, OEBS i UNICEF
	4. Obuka za savjetnike iz osnovnih sudova u Bijelom Polju, Beranama, Plavu, Rožajama, Pljevljima	Novembar 2011	Ministarstvo pravde, Centar za edukaciju i Uprava za kadrove	Podrška UNDP, OEBS i UNICEF
4. Promocija besplatne pravne pomoći	1. Medijsko predstavljanje zakona	Decembar 2011	Ministarstvo pravde	
	2. Izrada propagandnog materijala (brošure,	Decembar 2011	Ministarstvo pravde	
	3. Štampanje zakona i podzakonskih akata	Decembar 2011	Ministarstvo pravde	
	4. Sastanak sa advokatskom komorom	Novembar 2011	Minisatsrtvo pravde	
5. Izrada programa i instalacija za bazu podataka za službe	1. izrada programa za informacionu podršku radu službi	Novembar 2011	Ministarstvo pravde	Podrška UNDP
	2. Povezivanje za Poreskom upravom, Upravom za nekretnine, Centralnom depozitarnom	Decembar 2011	Vrhovni sud, Ministarstvo pravde, Poreska uprava, Uprava za nekretnine, CDA	

	agencijom			
6. U budžetu za 2012. godinu u razdjelu za sudove predvidjeti sredstva za besplatnu pravnu pomoć	Obezbijediti budžetska sredstva za 2012. godinu prema analizi fiskalnog uticaja Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći	Decembar 2011	Vrhovni sud, Minisatrstvo finansija, Vlada, Skupština	
7. Sačinjavanje spiska advokata koji će pružati besplatnu pravnu pomoć	Sastavljanje spiska prema mjesnoj nadležnosti osnovnih sudova idostavljanje nadležnim službama osnovnih sudova	Decembar 2011	Advokatska komora	